

ॐ

ज्ञान प्रबोधिनी

सौर ज्येष्ठ १९३६ चे

मासिक वृत्त

सौर आषाढ १, शके १९३६ दि. २२/६/२०१४

❖ सुयश प्राप्त असे तळपावे ❖

◆ स्पर्धा पद्धीक्षा केंद्र : दि. १२ जून रोजी केंद्रीय लोकसेवा आयोग परीक्षा २०१३ चा अंतिम निर्णय जाहीर झाला. देशभरातून ११२२ विद्यार्थी निवडले गेले. यातून महाराष्ट्रातील ११० जणांची निवड झाली आहे. या वर्षी महाराष्ट्रातील यशवंत विद्यार्थ्यांची संख्या चांगली आहे. ज्ञान प्रबोधिनी स्पर्धा परीक्षा केंद्रामध्ये विविध टप्प्यांना मार्जदर्शन घेतलेल्या ५४ विद्यार्थ्यांचा यामध्ये समावेश आहे. यातील काही जणांना प्रथम प्रयत्नात यश मिळाले आहे.

सन्त २०१३-१४ चा शालात परीक्षेचा निर्णय

★ ज्ञान प्रबोधिनी प्रशाला, पुणे ★

निकाल १००% लागला.

शाळेची सरासरी ९१.१%

९०% पेक्षा जास्त - ५० विद्यार्थी

प्रथम क्रमांक : निनाद राजंदेकर ९८%

द्वितीय क्रमांक : वरद देशपांडे ९७.६%

अनूप इताले ९७.६%

देवव्रत महाजन ९७.६%

तृतीय क्रमांक : सई शहाणे ९७.४%

- आलोक साठे (इ. १वी) यांस 'Linguistics Olympiad' मध्ये राष्ट्रीय स्तरावरील सुवर्णपदक व अभिषेक देढे (इ. ११वी) यांस 'Philosophy Olympiad' मध्ये आंतरराष्ट्रीय स्तरावरील रजतपदक मिळाले.

★ ज्ञान प्रबोधिनी, हराळी ★

निकाल १००% लागला.

प्रथम क्रमांक ज्ञानेश्वर औटे ९४%

६ विद्यार्थी ८०% पेक्षा जास्त

★ ग्राम प्रबोधिनी, साळुंबे ★

निकाल १००% लागला.

प्रथम क्रमांक : प्रतीक्षा खेंगेरे ९०.८०%

द्वितीय क्रमांक : अभिजित राक्षे ८८%

तृतीय क्रमांक : माधुरी सोरटे ८५.८०%

प्रियांका राक्षे ८५.८०%

★ नवनगर विद्यालय, निंगडी ★

शाळेचा निकाल ९९.१५% लागला.

मराठी माध्यम प्रथम : गौरी कुलकर्णी ९७.४०

इंग्रजी माध्यम प्रथम : अनुराग वाणी ९६.६०%

गुरुकुल प्रथम : आदित्य जाधव ९१%

क्रीडाकुल प्रथम : संकल्प कुलकर्णी ९१.८०%

संस्कृतमध्ये १०० पैकी १००

चाणक्य तेंडुलकर, अनुराग वाणी

अर्थव झाणझाणे, सुरुची पवार

पूजा मुजुमदार, गौरी कुलकर्णी

★ ज्ञान प्रबोधिनी, सोलापूर ★

निकाल १००% लागला.

९०% पेक्षा जास्त - २३ विद्यार्थी

८० ते ८९% गुण प्राप्त केलेले विद्यार्थी - २७

संस्कृतमध्ये १०० पैकी १०० गुण प्राप्त केलेले विद्यार्थी : ६

गणितात एका विद्यार्थ्याला १०० पैकी १०० गुण प्राप्त झाले.

प्रथम क्रमांक : सुरभी गाडे ९५.६०%

द्वितीय क्रमांक : सिद्धान्त परशुराम ९५.२०%

तृतीय क्रमांक : सिद्धी ढोनसले ९५%

- ज्ञान प्रबोधिनीच्या सुवर्णामृत भवितव्य लेखामध्ये विविध दिशांनी पुढील दहा वर्षात करायच्या कामाचे नियोजन प्रत्येक प्रभाग / विभागाने मांडले आहे. त्यातील औपचारिक शिक्षणामधील गेल्या दोन वर्षातील कामाच्या आढाव्याचे संक्षिप्त वृत्त.

भवितव्य लेख : औपचारिक शिक्षण

औपचारिक शिक्षणात नवीन प्रयोग करत नव्या वाटा शोधणाऱ्या ज्ञान प्रबोधिनीच्या पाच शाळा आहेत. मध्यवर्ती भवितव्य लेखात ह्या पाचही शाळांमध्ये नेतृत्व गुण प्रशिक्षण, पंचकोशाधारित शिक्षण, कुल संकल्पना आणि विशेष उद्दिष्ट गट या संकल्पनांचे प्रयोग होणे व त्या संकल्पना क्रमशः दृढ होणे अपेक्षित आहे. भवितव्य लेखाच्या पहिल्या टप्प्यात मुक्त विद्या केंद्राबाबत चिंतन सुरू व्हावे असे म्हटले आहे.

गेल्या दोन वर्षात याबाबत कामाला प्रारंभ झालेला दिसतो. ज्ञान प्रबोधिनी प्रशाला, नवनगर विद्यालय आणि ज्ञान प्रबोधिनी सोलापूर येथे अग्रणी योजनेतील विविध अध्ययन अनुभवांचे दृढीकरण केले आहे. ग्राम प्रबोधिनी साळुंबे आणि ज्ञान प्रबोधिनी हराळी येथे ग्रामीण शाळांमधील अग्रणी योजनेतील प्रशिक्षणाची मांडणी व्हावी लागेल. या सर्व अनुभवांचे येत्या शैक्षणिक वर्षात नेतृत्व गुण संवर्धन पुस्तिकेच्या निमित्ताने संकलन व्हावे.

गेली दोन दशके ज्ञान प्रबोधिनी निगडी येथे पंचकोशाधारित शिक्षणाचे प्रयोग सुरू आहेत. गुरुकुलाच्या पुढाकाराने महाराष्ट्र व गोवा राज्यांतील अन्य संस्थांनी सुरू केलेल्या गुरुकुलांतील अध्यापकांसाठी प्रत्येक कोशाच्या विकसनासाठी आवश्यक शैक्षणिक प्रक्रियांबाबत प्रशिक्षणास प्रारंभ झाला आहे. ज्ञान प्रबोधिनी सोलापूर येथील पूर्व प्राथमिक व प्राथमिक विभागांच्या अध्यापकांचा या विषयावरील अभ्यास सुरू झाला आहे. ज्ञान प्रबोधिनीच्या सर्वच शाळांमधील अध्यापकांचे या संकल्पनेवरील अनुभवांचे आदान-प्रदान वाढण्याची आवश्यकता आहे.

विशिष्ट विषयावर आधारित ‘शिकणाऱ्यांचा समूह’ या अथनि ‘कुल संकल्पना’ ज्ञान प्रबोधिनीच्या भवितव्य लेखात आली आहे. ज्ञान प्रबोधिनी निगडी येथे चालणारे पूरक शिक्षणाचे अनेक कार्यक्रम या संकल्पनेच्या मुळाशी आहेत. ‘कुल’ संकल्पनेची पूर्वतयारी म्हणून प्रबोधिनीच्या सर्वच शाळांमध्ये विशेष अभिरुची गटांना प्रारंभ झालेला दिसतो आहे. कला-अभिव्यक्ती गट, विज्ञान मंडळ, विशेष क्रीडा गट, संगणकात रुची असणाऱ्यांचे गट इ. अनेक विद्यार्थी गट त्यांच्या शिक्षक मार्गदर्शकांच्या मदतीने नव्या वाटा वोखाळताना दिसत आहे. नियोजनपूर्वक तयार केलेला, कालबद्ध कार्यक्रम ही या संकल्पनेची आवश्यकता आहे. सन २०१४-१५ मध्ये यातील काही गटांच्या अभ्यासक्रमांचे प्रारूप तयार झाले तर हे गट क्रमशः ‘कुल’ या संकल्पनेकडे वाटचाल करू शकतील.

ज्ञान प्रबोधिनी प्रशालेत गेली दोन वर्षे विद्यार्थ्यांचे विशेष उद्दिष्ट गट त्या त्या विषयाच्या अभ्यासासाठी जमत आहेत. विविध देशप्रश्नांचे दर्शन, त्यांचे आकलन आणि त्यावर उत्तरे शोधणाऱ्यांचा सहवास-मार्गदर्शन असे या उपक्रमाचे सध्याचे स्वरूप आहे. अन्य शाळांमध्ये परिस्थिती ज्ञानाच्या तासिकांमधून या संकल्पनेचा विकास होऊ शकतो. ज्ञान प्रबोधिनी निगडी येथे २०१३-१४ हे वर्ष ‘परिस्थिती ज्ञान’ वर्ष म्हणून जाहीर करून बरेच उपक्रम घेतले गेले. येत्या वर्षात सर्वच शाळांमध्ये विद्यार्थ्यांना देशप्रश्नांचे दर्शन घडविणाऱ्या कार्यक्रमांची योजना केली तर ही संकल्पना रुजप्यास मदत होईल.

ज्ञान प्रबोधिनीची शिक्षणाची संकल्पना व्यापक आहे. मनुष्य घडण म्हणजे शिक्षण असे मानून काम करण्यासाठी ‘मुक्त विद्या केंद्राद्वारे’ शिक्षणाचे विविध आयाम हाताळावे लागतील. डिसेंबर २०१२ मध्ये झालेल्या शिक्षण परिषदेत याबाबत ऊहापोह झाला आहे. या शैक्षणिक वर्षात या विषयावरील चिंतन गट स्थापन होऊन या विषयाला गती दिली जाईल.

शिक्षक प्रशिक्षण शिबिर

पुणे : सौर १२ ते १७ ज्येष्ठ (२ ते ७ जून) या काळात अध्यापक प्रशिक्षण शिबिर झाले. वस्तुनिष्ठ प्रक्रियांबोरच व्यक्तिनिष्ठ प्रक्रियांचा जास्तीत जास्त अंतर्भव प्रशालेय कामकाजात अधिक प्रभावीपणे होण्यास आवश्यक सत्रांचा अंतर्भव या प्रशिक्षणात केला होता. यात माजी विद्यार्थी/अध्यापकांची पुढील सत्रे झाली. अधिमित्र संकल्पना - डॉ. राजीव रानडे व वर्गाध्यापनात नाट्यकला : श्री. अमित वड्हे.

मा. संचालकलिखित ‘राष्ट्रगडणीसाठी मनुष्यघडण’ या पुस्तिकेतील लेखांचे सामुदायिक वाचन केले. त्यावरील अध्यापकांच्या प्रश्नांना मा. संचालकांनी उत्तरे देऊन शिबिराचा समारोप केला.

निगडी : या वर्षी दोन टप्प्यात शिबिर घेण्यात आले. पहिल्या टप्प्यात सौर २२ ज्येष्ठ (१२ जून) रोजी सर्व विभागप्रमुखांचे एक दिवसीय प्रशिक्षण झाले. त्यामध्ये विभाग प्रमुखांचे कर्तव्य वर्णन, आर्थिक व्यवस्थापन, आधुनिक तंत्रज्ञानाचा वापर, व्यवस्थापनावर श्री. शरदराव सुंकर व श्री. यादवेंद्र जोशी यांनी मार्गदर्शन केले.

यंदाचा निगडी केंद्राचा विषय ‘कौशल्य विकसन’ असा आहे. याविषयी मा. मनोजराव व मा. विवेकराव पोंके यांनी सौर २३ व २४ ज्येष्ठ (१३ व १४ जून) रोजी सर्वांना मार्गदर्शन केले.

- सूचना :** सर्व विभाग/ केंद्र यांना : सौर आषाढ १९३६ चे वृत्त सौर आषाढ २५ म्हणजेच दि. १६ जुलै २०१४ पर्यंत द्यावे.

साळुंबे : सौर ज्येष्ठ २२ ते २४ (१२ ते १४ जून) या कालावधीत कौशल्य विकसनातून गुणवत्ता वाढ हे शिक्षकांचे शिबिर पार पडले. यामध्ये मार्गदर्शक म्हणून मा. महेंद्र सेठिया, मा. गिरीशराव बापट, मा. यशवंतराव लिमये यांचे मार्गदर्शन लाभले.

हराळी : एप्रिल २०१४ मध्ये सुरु केलेल्या शिक्षक प्रशिक्षणाच्या दुसऱ्या टप्प्यात प्रज्ञा मानस संशोधिकेचे डॉ. दीपक गुसे यांनी माध्यमिक विभागासाठी प्रशिक्षण घेतले आणि सौ. अपर्णताई सहस्रबुद्धे यांनी प्राथमिक शिक्षकांचे प्रशिक्षण घेतले.

सोलापूर : सौर १९ ते २१ ज्येष्ठ (९ ते ११ जून) या कालावधीत अध्यापक शिबिर झाले. डॉ. लीनाताई देशपांडे यांनी 'नवोपक्रम संकल्पना' आणि 'कृतिसंशोधन' या विषयावर मार्गदर्शन केले. मा. सुजलताई वाटवे आणि प्रा. प्रणीताताई जगताप यांनी सर्वेक्षणात्मक अभ्यास, प्रायोगिक संशोधन, सहसंबंधात्मक संशोधन, तुलनात्मक अभ्यास, कृतिसंशोधन या संशोधन प्रकारांविषयी उदाहरणांसह माहिती दिली. पूर्व प्राथमिक आणि प्राथमिक गटात अन्नमय कोशाचा विकास हे उद्दिष्ट ठेवून एका सत्रात उपक्रमाच्या नोंदी ठेवण्याचे नियोजन मा. सुजलताई आणि प्रा. प्रणीताताई यांच्या मार्गदर्शनाखाली झाले.

सोलापूर केंद्राचा मध्यवर्ती विषय ज्ञान प्रबोधनीच्या साहित्याची ओळख असा होता. मा. महेंद्रभाई सेठिया, मा. विवेकराव पोंके व मा. संचालकांनी यावर प्रत्येकी एक सत्र घेतले.

निवडक आणि महत्वाचे

प्रज्ञा मानस संशोधिका : मनुष्यघडणीचे काम प्रज्ञा मानसचे उपविभाग आपापल्या दृष्टिकोनातून कसे पाहात आहेत आणि पुढे नेत आहेत हे या वेळच्या मा. संचालकांच्या वार्षिक भेटीमध्ये मांडले. यावर मा. संचालकांनी राष्ट्रप्रश्न व मनुष्यघडण यांचे नाते सुस्पष्ट केले.

मानसज्ञांसाठी मनोमापन करण्याविषयीच्या दोन कार्यशाळा वा. सुचरिताताई व इतरांनी घेतल्या. आनंदी-निरामय जीवनासाठी नातेसंबंधांची जोपासना हा वर्गही संपन्न झाला. या सर्वांमधून 'मनुष्यघडणीचे' सूत्र पुढे जात आहे.

संत्रिका : मा. रामभाऊ डिंबळे यांची गीते वरील व्याख्याने- दि. १२ एप्रिल २०१३ पासून मा. रामभाऊ डिंबळे यांची संत्रिकेचे पुरोहित व अन्य इच्छुक सदस्य यांच्यासाठी 'भगवद्गीतेवरील' व्याख्यानमाला चालू होती. दि. १३ जून २०१४ रोजी या व्याख्यानमालेतील शेवटचे '१३ ते १८ अध्यायांवरील एकत्र विवेचन' असलेले व्याख्यान झाले.

वटपौर्णिमा : सौर ज्येष्ठ २२ (१२ जून) रोजी वटपौर्णिमा कार्यक्रमासाठी संत्रिकेच्या महिला पुरोहितां सौ. नीला खडकीकर- पंचवटी सोसायटी, सौ. माधुरी करवडे - हडपसर, सौ. शुभदा जोशी व सौ. चित्रा लेले - ईशान नगरी , वारजे माळवाडी, सौ. सुनीती गाडगीळ - निधान सांगवी येथे पूजा सांगण्यासाठी गेल्या होत्या. यातून ३५० ते ४०० महिलांशी संपर्क झाला.

शैक्षणिक उपक्रम संशोधिका : बुद्धिमत्ता संवर्धन केंद्र : सौर ज्येष्ठ १० ते १३(३१ मे ते ३ जून) या कालावधीत फोंडा गोवा येथे राष्ट्रीय प्रज्ञा शोध प्रक्रिया देणाच्या ६८ विद्यार्थ्यांसाठी मार्गदर्शन वर्ग झाला. प्रा. प्रशांत दिवेकर, प्रा.अमर परांजपे, प्रा. विक्रम वाळिंबे यांनी विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन केले.

ज्ञानसेतू : सौर ज्येष्ठ १९ ते २६(९ ते १६ जून) या कालावधीत झारखंड राज्यात ४ ठिकाणी विज्ञान कार्यशाळा झाल्या. प्रत्येक कार्यशाळेत ६० विद्यार्थी उपस्थित होते. श्री. औंकार बाणाईत, सौ. गीता साठ्ये, श्री. प्रणव पुजारी यांनी विद्यार्थ्यांना प्रयोग करून दाखविले.

ज्ञान प्रबोधनी प्रशाला : सी. बी. एस. ई. बोडनि प्रशालेच्या सर्वकष व सातत्यपूर्ण मूल्यमापन पद्धती राबवण्याच्या प्रक्रियेचेही परीक्षण केले होते. त्यात प्रशालेस ४२ पैकी ३९ गुण मिळाले.

छात्र प्रबोधन : सौर ९ ते ११ ज्येष्ठ (३० मे ते २ जून) या कालावधीमध्ये अभिवाचन कार्यशाळा घेण्यात आली होती. या कार्यशाळेमध्ये १० विद्यार्थ्यांनी सहभाग घेतला. सौर ज्येष्ठ ९ (३० मे) रोजी सौ. अंजली कुलकर्णी यांनी अभिवाचन कसे करावे ? हे सत्र घेतले. सौर ज्येष्ठ १० (३१ मे) रोजी श्री. प्रसाद कुलकर्णी यांचे व्याख्यान होते. त्यांनी मुख्यतः कथेचे अभिवाचन कसे करावे ? यावर भर दिला.

छात्र प्रबोधनच्या कार्यालयात सुट्रीमध्ये कार्यानुभवासाठी आलेल्या विद्यार्थ्यांसाठी छापखाना भेट ठरविली होती. सौर २ ज्येष्ठ (२३ मे) या दिवशी 'बालोद्यान' प्रेसला कार्यानुभवातील विद्यार्थ्यांनी भेट दिली. सौर २१ ज्येष्ठ (११ जून) या दिवशी कार्यानुभवाच्या विद्यार्थ्यांचा कौतुक समारंभ करण्यात आला.

ख्री शक्ती प्रबोधन : शहरी - सौर ज्येष्ठ १३ व १४ (३ व ४ जून) रोजी परांजपे हायस्कूल (डी. पी. रोड) येथे व सौर ज्येष्ठ १५ (५ जून) रोजी केंब्रिज सेकंडरी स्कूल (शिवाजीनगर, नांदेड) येथील विद्यार्थ्यांसाठी कार्यशाळा झाली. ज्येष्ठ १६ (६ जून) रोजी तेथील शिक्षकांसाठी 'उमलत्या वयाशी जुळवून घेताना...' शिक्षक प्रशिक्षण झाले.

ग्रामीण : प्रवास आत्मविश्वासाचा : या महिन्यात सॉडे सरपाले, सॉडे कारले, सॉडे माथना व सुरवड या चार गावात मेळावे झाले. त्याला ३५ महिला व ७० मुली उपस्थित होत्या. सॉडे सरपाले व कारले येथे रक्तातील हिमोग्लोबिन तपासणीसाठी शिबिर झाले. त्यात अनुक्रमे ५० व २८ ख्री व पुरुषांची रक्त तपासणी झाली.

आंबवणे येथे युवतींसाठी 'जास्वंद' वर्ग झाला. दोन महिन्यांच्या या वर्गाचा सौर ज्येष्ठ २३ (१३ जून)ला समारोप झाला. त्यावेळी

तालुक्यातील युवर्तींचा मेळावा घेतला. “करियर गायडन्स” या विषयावर मार्गदर्शन करण्यासाठी कोहिनूर टेक्निकल इन्स्टिट्यूट येथून मार्गदर्शक आले होते. तसेच नर्सिंग या विषयासवर स्वरूपवर्धिनीच्या पुष्पाताई नडे यांनी मार्गदर्शन केले. यावेळी ५० युवती उपस्थित होत्या.

स्त्री शक्ती प्रबोधन (ग्रामीण) विभागाचा वर्षान्त समारंभ सौर ज्येष्ठ १९ (९ जून) रोजी पुण्यात झाला. त्यास मा. कार्यवाहांनी मार्गदर्शन केले. त्यानंतर वार्षिक नियोजन बैठक झाली तर सौर ज्येष्ठ २० (१० जून) रोजी वर्षारिभ समारंभ वेळ्याला झाला. त्याला ३५ गावातील प्रतिनिधी उपस्थित होत्या. मा. संचालकांचे या कार्यक्रमामध्ये मार्गदर्शन झाले.

नागरी वस्ती अभ्यासगट : सौर ज्येष्ठ ११ (१ जून) रोजी सकाळी ११ ते ६ या वेळात कार्यकर्ता प्रशिक्षण वर्ग घेण्यात आला. वर्षारिभ उपासनेने सुरुवात झाली. एकूण १५ कार्यकर्त्या प्रशिक्षण वर्गासाठी उपस्थित होत्या.

काशीवाडी, वडारवाडी, दांडेकर पुल अशा तीन वस्त्यांमध्ये सासाहिक दलास सुरुवात झाली. सौर ज्येष्ठ १८ (८ जून) रोजी किशोरी/युवती नेतृत्वगुण विकास वर्ग १२ ते ६ या वेळात ज्ञान प्रबोधिनी येथे झाला. काशीवाडी, दांडेकर वस्ती, जोशीवाडा, वडारवाडी येथील एकूण ५१ मुलींबरोबर १० मार्गदर्शिकांनी काम केले.

ग्राम विकसन : नैसर्गिक संसाधने : पाणी टंचाई निवारण कार्यक्रम : कुसगाव-चोरमुळे वस्ती (ता. भोर) आणि वरोती बु. (ता. वेल्हे) या दोन टंचाईग्रस्त गावांमध्ये टाटा मोर्टस यांच्या सुमंत मुळगावकर डेन्हलपमेंट ट्रस्टच्या आर्थिक सहकार्यातून यंदा नव्याने विहिरी बांधण्यात आल्या. या विहिरींच्या उद्घाटनाचा कार्यक्रम टाटा मोर्टसचे वरिष्ठ महाव्यवस्थापक श्री. राजीव पंत यांच्या हस्ते नुकताच पार पडला. याप्रसंगी संचालक मा. गिरीशराव बापट, कार्यवाह मा. सुभाषराव देशपांडे तसेच सुमंत मुळगावकर फौउडेशनचे पुणे विभागप्रमुख श्रीरंग ढवळे, व्यवस्थापक रोहित सरोज हे उपस्थित होते.

याशिवाय खोपडेवाडी (ता. वेल्हे) या आणखी एका दुर्गम गावात विहीर खोदाईचे काम चालू आहे. या विहिरीचे २४ फुटार्पर्यंतचे खोदकाम नुकतेच पूर्ण झाले. यात भूसुरुंगाच्या स्फोटानंतर निघणारी दगड-माती श्रमदानाने काढण्याचे मोठे काम ग्रामस्थांनी चिकाटीने केले आहे.

झरे विकास कार्यक्रम : वेल्हे तालुक्यातील तोरणा किळ्याच्या परिसरातील गेळगाणे, पळसगाणे, डोपे खिंड, कोंढाळकर वस्ती व रायदंडवाडी या अतिदुर्गम धनगर वस्त्यांमध्ये आणि निवी व वरोती या गावांमध्ये झरे विकासाचे काम मोठ्या प्रमाणात करण्यात आले. या सर्व ठिकाणी सुरुंग उडवल्यानंतर दगड-माती काढण्याचे काम स्थानिक ग्रामस्थांनी चिवटपणे केले. त्यांच्या या प्रयत्नांना युवक विभागाच्या १४१ कार्यकर्त्यांची मोलाची साथ मिळाली. भूसुरुंग उडविण्याच्या खर्चासाठी गेळगाणे गावासाठी रोटरी क्लब ऑफ शिवाजीनगर तर अन्य सर्व गावांसाठी पर्सिस्टंट फौडेशनचे अर्थसहाय्य मिळाले.

सौर ऊर्जा प्रकल्प : सोलर लॅमिनेटर या यंत्राच्या आधारे गेल्या महिन्यात पुणे विद्यापीठातील सायन्स अँड टेक्नोलॉजी पार्कच्या मदतीने एक प्रशिक्षण वर्ग घेण्यात आला. या प्रशिक्षण वर्गसि संगमनेर (जिल्हा नगर) येथील एकूण १३ सदस्य उपस्थित होते. जपानी विद्यार्थी श्री. रियो यांने प्रबोधिनीच्या हराळी केंद्रास आस्थापूर्वक भेट देऊन तेथेही सौर दिव्यांचे प्रात्यक्षिक दाखविले व आठ घरांमध्ये सौर दिवे बसविले. या प्रकल्पाचाच एक भाग म्हणून प्रबोधिनीचे कार्यवाह मा. सुभाषराव देशपांडे हे जपानला तीन आठवड्यासाठी जपानी प्रशिक्षक श्री. ताजिमा तोशिओ यांच्याकडे गेले आहे. या भेटीत ते मध्यम आकाराच्या सोलर लॅमिनेटर बनविणाऱ्या मुरायामा येथिल तांत्रिक विद्यालयास भेट देणार आहेत. तसेच सोलर लॅमिनेटर तज श्री. सकूराई यांची भेट घेणार आहेत.

हराळी : आंबा विक्री अभियान : सौ. गौरीताई कापरे यांच्या नेतृत्वाखाली कृषी पयविक्षकांच्या तरुण गटाने जवळजवळ महिनाभर आंबा अभियान राबविले. एकूण उत्पादन साधारण ३६००० आंबे निघाले.

फल प्रक्रिया विभाग : गेल्या महिन्यात मुख्यत्वे आंब्याच्या रसाची प्रक्रिया हा कार्यक्रम होता. एकूण तीन हजार ब्राटल्या इतका आंबा गर(पल्प) तयार करण्यात आला असून त्याची विक्रीही सुरु झाली आहे.

ग्रामसंपर्क अभियान : हराळी, हिप्परगा, तोरंबा, करवंजी आणि धानोरी या पाच गावांशी गेल्या महिन्यात संपर्क झाला. गावाच्या सरपंच / प्रतिष्ठित व्यक्तींची भेट घेणे आणि त्यांना प्रबोधिनीची माहिती देणे असे याचे स्वरूप होते.

डोंबिवली विस्तार केंद्र : युवक-युवती विभाग - गेल्या वर्षीप्रमाणे या वर्षी देखील युवक-युवती गटाने इ. १० वी ची परीक्षा दिलेल्या मुला-मुलींसाठी मे-जून २०१४ मध्ये साखळी जोडीकार्य स्पर्धेचे आयोजन केले. स्पर्धेत मुलींच्या दहा तर मुलांच्या चार जोड्यांनी सहभाग घेतला.

संवादिनी : नवीन स्वरूपातील संवादिनीची चार गटांमध्ये सुरुवात एप्रिल महिन्यापासून झाली.

बोरीवली विस्तार केंद्र : सौर ज्येष्ठ २४ (१४ जून) रोजी भाईदर संवादिनीतर्फे ‘अवयवदान शेष दान’ हा उपक्रम घेण्यात आला होता. यात पद्धताई कासाले यांनी ज्ञान प्रबोधिनी संवादिनी उपक्रमाबाबत माहिती करून दिली. श्रीमती रश्मीताई गोखले यांनी प्रदीर्घ बैठकीचे निवेदन केले. उपस्थिती १५० पेक्षा अधिक होती.

विशेष उल्लेखनीय : सौर ज्येष्ठ २५ (१५ जून) रोजी उमदा समाज विकास अकादमी व सुहृद ज्येष्ठ नागरिक महिला मंडळ पर्वती यांच्यातर्फे मा. प्राचार्य व्यंकटराव भताने यांचा विशेष सत्कार करण्यात आला व विद्यालयास निधीही भेट देण्यात आला.